

Saara Hyrkkö vihr ym.

Lakialoite laiksi opintotukilain 11 ja 15 f §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tämä on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle opintotukilain muuttamisesta (HE 80/2023 vp)

Aloitteessa esitetään korotettavaksi opintorahan tasoa ja pienennettäväksi opintotuen lainapainotteisuutta. Opintorahan tasoa nostettaisiin 50 eurolla kuukaudessa ja opintolainahyvityksen enimmäismäärää pienennettäisiin 40 prosentista nostetusta opintolainasta 30 prosenttiin. Esitys lisäisi valtiontalouden menoja arviolta 28 miljoonalla eurolla.

Lisäksi toteutettaisiin opintorahan huoltajakorotuksen nosto ja opintolainan valtiontakauksen enimmäismäärän korottaminen kuten hallituksen esityksessä HE 80/2023 vp esitetään.

PERUSTELUT

Opintotuen tarkoituksena on mahdollistaa täysipäiväinen ja tavoitteellinen opiskelu henkilön sosioekonomisesta taustasta ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja opintolainasta. Opintotuki on vastikkeellinen sosiaaliturvan muoto, joka korvaa päätoimisesta opiskelusta koituvia kuluja. Tuen saamisen edellytyksenä on riittävä eteneminen opinnoissa. Opintotuki on myös tarveharkintainen ja veronalainen etuus, eli opiskelijan tuloja seurataan vuositulotarkastelun kautta.

Yksin asuvan täysi-ikäisen opiskelijan opintorahan taso tulee olemaan 279 euroa kuukaudessa ja huoltajakorotuksen (112 euroa kuukaudessa) kanssa 391 euroa kuukaudessa vuonna 2024. Orpon hallitus toteuttaa opintorahaan indeksijäädytyksen, jonka vuoksi opintorahan ostovoima heikkenee arviolta 10,2 prosenttia vuoteen 2027 mennessä. Opintorahan huoltajakorotukseen tehdään 30 euron korotus, mutta indeksijäädytys syö siitäkin pois noin 12 euroa vuoteen 2027 mennessä. Hallitus on ehdottamassa opintolainan valtiontakauksen korottamista 650 eurosta 850 euroon paikatakseen indeksijäädytyksen ja asumistuen leikkausten aiheuttamaa etuuksien heikentymistä.

Opintorahan korottaminen on kaikkia opiskelijoita tasapuolisimmin kohteleva opintotuen kehittämisen muoto verrattuna opintotuen lainapainotteisuuden lisäämiseen. Hallituksen esittämät leikkaukset asumistukeen heikentävät opiskelijan toimeentuloa ja lisäävät painetta turvautua

Lakialoite LA 16/2023 vp

opintolainaan. Tässä aloitteessa esitetään opintorahan korottamista 50 eurolla askeleena kohti 100 euron korotusta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain 11 ja 15 f §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 11 §:n 1 momentti ja 15 f §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 11 §:n 1 momentti laissa 1213/2019 ja 15 f §:n 1 momentti laissa 1243/2013, seuraavasti:

11 §

Opintorahan määrä

Opintorahan määrä kuukaudessa on:

- 1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 51 euroa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 107 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;
 - 2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 134 euroa, kun opiskelija on alle 18-vuotias, sekä 329 euroa, kun opiskelija on avioliitossa tai täyttänyt 18 vuotta;
 - 3) 12 §:n mukaisesti opintorahan huoltajakorotukseen oikeutetulle opiskelijalle 329 euroa lisättynä tämän pykälän 6 momentissa säädetyllä huoltajakorotuksella.
-

15 f §

Opintolainahyvityksen määrä

Opintolainahyvityksen määrä on 30 prosenttia siitä osasta hyvitykseen oikeuttavaa opintolainaa, joka ylittää 2 500 euroa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024.

Lakialoite LA 16/2023 vp

Helsingissä 6.11.2023

Saara Hyrkkö vihr
Veronika Honkasalo vas